

ÖZET

MANYETİK NANO ATOM KÜMELERİNİN MOLEKÜLLERLE VE YÜZEYLE ETKİLEŞMESİNİN YOĞUNLUK FONKSİYONEL TEORİ İLE İNCELENMESİ

Ayşe DEMİRKIRAN

Yüksek Lisans Tezi, Fizik Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd.Doç. Dr. Olcay ÜZENĞİ AKTÜRK
2014, 65 sayfa

Platin atom kümelerinin elektronik özellikleri, yoğunluk fonksiyonel teori (YFT) kullanılarak genelleştirilmiş gradyent yaklaşımı ile gamma noktasında incelenmiştir. Platin kümeleri için, bağlanma enerjileri, manyetizasyonları, bağ uzunlukları, en yüksek dolu moleküler orbital enerjisi (HOMO), en düşük boş moleküler orbital enerjisi (LUMO), HOMO-LUMO fark (HLG) değerleri boyuta bağlı olarak hesaplandı. Pt_n kümelerinin, atom sayısının artması ile birlikte 3 boyutlu yapıyı tercih ettiği gözlemlendi. Pt_n atom kümelerinin elektronik özelliklerini belirleyebilmek için durum yoğunluğu hesabı da yapıldı.

H_2 (Hidrojen) ve NH_3 (Amonyak) molekülü tutunmuş platin atom kümeleri YFT kullanılarak genelleştirilmiş gradyent yaklaşımı ile incelendi. H_2 ve NH_3 tutunmuş platin atom kümelerinin tutunma enerjisi, HOMO, LUMO, manyetizasyon ve bağ uzunlukları, kararlı tutunma durumları için artan atom sayısına göre incelendi. Platin ile azot atomları arasında güçlü bir etkileşme bulundu. NH_3 tutunmuş Pt_{14} atom kümesindeki NH_3 molekülünde ayrışma gözlemlendi. H_2 tutunmuş platin atom kümelerinin Pt_3 atom kümesi dışındakilerin tümünde H_2 molekülünün ayrıştığı bulunmuştur. Her bir H atomunun, farklı platin atomlarıyla bağ yapmayı tercih ettiği görülmektedir. NH_3 ve H_2 tutunmuş platin atom kümelerinde Fermi seviyesi yakınında, platinin d orbitalinin baskın olduğunu gözlemlendi. Platin atom kümelerinin metalik ve iletkenlik özelliklerinin NH_3 ve H_2 molekülleri tutunmasıyla değişmiştir. NH_3 tutunmuş Pt_2 atom kümesi yarı metalik özellik gösterebilir. NH_3 ve H_2 tutunmuş Pt atom kümelerinin HLG değerleri hesaplandı. H_2 ve NH_3 molekülünün Pt atomuna tutunmasında elde edilen sonuçlar gösteriyorki, Pt atomundan H atomuna yük geçişi ve Pt ve N atomları arasında

kutuplanma meydana gelmiştir. Bu elde edilen sonuçların Löwdin analizi ile uyumlu olduğu görülmüştür. MoSe₂ tek tabakası ile Fe, Mn atomları arasındaki etkileşimler incelendi. Fe ve Mn atomları tek tabakada Mo üzerinden bağlanmayı tercih etti.

Anahtar Kelimeler: Yoğunluk Fonksiyonel Teori, elektronik yapı, Pt_n atom kümeleri, NH₃ tutunması, H₂ tutunması, MoSe₂